

KOSTNICKÉ JISKRY

Evangelický

týdeník

28/2008

1. října 2008

ročník 93

cena: 10 Kč

Příští číslo vyjde
8. října

Z obsahu

* Barack Hussain Obama:
Nástupcem M. L. Kinga,
či prezidentem? II

* Pupek světa

* Zprávy z ekumeny

Poselství k 20. neděli po sv. Trojici

JSTE LISTEM KRISTOVÝM

2 K 3,3-9

Když Pavel píše "svému" sboru v Korintě, musí právě čelit tvrdé kritice z jeho řad. Značná část členů korintské církve ho nyní považuje za neschopného, za nevýraznou osobnost, a co je horší: za samo-

zvance. "Jak to, že nám chceš poroučet? Kdo tě pověřil? Kde máš papír?!" Dostanou od Pavla odpověď: "Vy jste mým papírem, listem Kristovým, vzniklým z naší služby." Pavel nepíše: "Vždyť vy jste můj sbor - komu se to nelíbí, může odejít." Určitě se Pavel na jejich společenství hodně podepsal. Ale nechce se odvolat na to, že to byl právě on, kdo tento sbor zakládal. Uvědomuje si, že není žádným náboženským podnikatelem, ale apoštolem Kristovým. A chce, aby také oni pochopili, že nejsou spolkem zahrádkářů, ale církví: "Moje doporučení jste vy. Ovšem ne já jsem tento list podepsal, nýbrž Kristus. Ten mě k vám poslal."

Je důležité, aby to křesťané pochopili: To, co začal Bůh s námi, když vyvedl Ježíše z hrobu, už není další náboženský spolek, který se pokouší svým morálním zákonem vylepšovat a zdokonalovat lid-

stvo. Když Pavel mluví o kamených deskách, myslí na židovský zákon. Boží smlouva s Izraelem měla ukazovat cestu k spasení. Spravedlivému člověku slibuje život, ale hříšníka odsuzuje a uvádí do zoufalství. Nová smlouva, kterou Bůh člověku zjevil v Kristu, už nepředstavuje lidský pokus překonat propast mezi člověkem a Bohem, nýbrž vzniká tím, že Bůh se vydává na cestu za člověkem. Bůh sám obrací hříšníka a dává mu do srdce svého Ducha.

Ti, kdo důvěřují v Boha skrze Krista, nemají svou autoritou a kompetenci v tom, co sami dokázali. Jejich způsoblost je od Boha, jehož lásku poznali a nechtějí si ji nechat pro sebe. Tím se stávají svědky Božího odpuštění a Božím živým poselstvím pro druhé lidi.

Christoph Lange
farář ČCE, Praha – Žižkov,
Betlémská kaple

ZAOSTŘENO DO DÁLKY

Barack Hussain Obama: Nástupcem M. L. Kinga, či prezidentem? (I)

Než se pokusíme najít odpověď na uvedenou otázku, povšimněme si, proč především byla prezidentskému kandidátu věnována pozornost v našich médiích. Vládne nejistota, v jaké míře podpoří výstavbu radarových zařízení na našem území. Poslze se vyjádřil, že je nutné, aby se země sousedící s Ruskem nestaly terčem jeho zastrašování. Zdůraznil ale, že systém není namířen proti Moskvě a zopakoval, že je nutné nejprve účinnost štítu prověřit. Obama ujistil, že „Musíme vyslat jasný signál, že se Polsko a další země v tomto regionu nestanou předmětem zastrašování a agrese". Sama věc ochranného štítu a jeho účinnosti bude zřejmě dále ještě posuzována. Nyní zpět k úvodní otázce: vstoupí tento kandidát spíše do šlépějí M. L. Kinga, nebo bude tento kandidát prezidentem? Druhá otázka zůstává otevřenou, zároveň částečně odpovídá na prvou. M. L. King byl kazatelem a vedl hnutí za rasovou rovnost. Na jeho volbu prezidentem nešlo ani pomyslet. Dnešní prezidentský kandidát se snaží vyvarovat rasového podtextu již v jiné době, kdy snad barva pleti nemusí při volbě vadit. V USA je také podstatné, že Obama výrazně a nikoli formálně akcentuje křesťanskou motivaci. Blízký je přitom Kingovi v důrazu na sociální otázku. Dosti nešťastně se objevily spekulace působící jako návod, že by Obama mohl jako King i skončit. Žel se prokázalo, že spekulace mají až příliš reálný základ. V době, kdy se chystala konference Demokratické strany, při rutinní prohlídce jednoho vozu policie objevila dvě pušky, množství munice, maskáče a drogy. Poté policisté zatklí dvě osoby a ve dvou místních hotelích ještě další dvě. Jedna z nich se při zatýkání pokusila utéci a při skoku z okna se zranila. Zadržení už byli obžalováni z nelegálního držení drog. Podle informací soukromé televize u sebe jeden z podezřelých měl prý hákový kříž, což by mohlo naznačovat spojení se skupinou bílých rasistů. Překvapení čekalo na policisty při výslechu jednoho z podezřelých: "Chtěl jsem na Obamu střílet z velmi výhodné pozice puškou na vzdálenost 750 metrů," popsal plánovaný čin. Atentát na Obamu chtěli spáchat v den, kdy bude pronášet svůj projev na sjezdu demokratů, který ho nominoval jako kandidáta na prezidentský úřad. Obama mluvil na stadionu, kde se očekávala účast 75 tisíc lidí. Z vážných důvodů byl již od května 2007 pod ochranou Secret Service tak časně, jako nikdo před ním. Významného prezidentského kandidáta je třeba představit.

Dokončení na str. 2

Spiritualita člověka a dílo Ducha svatého

Spiritualita je od slova spiritus, to znamená duch. Spiritualita člověka znamená duchovní myšlení a zaměření člověka.

Spiritualit je velmi mnoho a musíme si upřesnit to, o čem chceme uvažovat. Je spiritualita v různých náboženstvích, v křesťanství, ale i v buddhismu nebo v islámu. Filozofie se spiritualitou, duchovními problémy samozřejmě zabývá. Psychologové mají své pojetí spirituality. Máme znát jejich názory. Spiritualita je zřejmě vnímána nejspíše jako něco žádoucího a potřebného, ale musíme přiznat, že může existovat i spiritualita špatná, pomýlená, že se člověk a zástupci může zmocnit duch zloby, pohrdání, ponižování člověka, duch nenávisti, rasové nadřazenosti, třídní nenávisti, obviňování druhých. Bible mluví o duchovních zlostech vysoko. Existuje také spiritismus, víra ve zjevování duchů, lidové duchařina, očekávání vidění, tajemných hlasů, jsou rozmanité fanatické sektářské projevy.

Chceme dnes mluvit o spiritualitě současného člověka u nás v kladném smyslu, člověka v naší zemi, v naší společnosti s přihlédnutím k minulosti. Byla druhá světová válka, prožili jsme jednačtyřicet let komunistické nadvlády, osmnáct let demokracie.

Člověk existuje v těle; každý člověk je určitá bytost, žije, rozhoduje se, učí se, má svůj duševní život, svůj nervový stav, svou podobu, svou postavu a svou tvář a má i svůj duchovní svět, duchovní charakter, zaměření, nadhled a rozhled. Je to cosi skrytého, a přece se projevuje ve slovech i v činech. Člověk dovede

duchovně přemýšlet, rozšiřovat svůj obzor vzděláním, setkáváním s lidmi. Posloucháme hudbu a obohacuje nás, vidíme přírodu kolem sebe a potěšuje nás. A zase když příroda přinese povodně nebo zemětřesení, týká se to také našeho duchovního světa, který je náhle napaden úzkostí. Také nemoc je vedle tělesného trápení i duchovní zkušeností, a co teprve smrt. Přemýšlíme nad nemocí, nad neštěstím, jsme znejistěni, rozvažujeme věci, ptáme se po smyslu života, po významu času, po smyslu smrti. Duchovní stránka člověka jistě souvisí s jeho mravním myšlením a upevňuje jeho jedinečnost. Dnes se mluví o tom, že moderní člověk žije konzumentsky, že je člověkem konzumním, který prý především myslí na spotřebu. To je zjednodušený pohled; dnešní člověk je složitější, než aby mohl být takto

jednostranně vystižen. Je také a možná především bytostí duchovní se zřetelem k mravnímu jednání. Člověk se může ovšem zkazit a jednat nemravně, když lže, krade a podvádí.

Duchovní život člověka může být zanedbáván, dítě není vychováváno a vedeno k tomu, aby se rozvíjelo vnitřně a objevovalo nové věci, nýbrž ustrne a zaostává, je rozmazlené a soběstředné. Mladý člověk se rozhlíží po světě a hledá své zájmy, vzdělává se, cestuje, má své přátele a kamarády. Má růst v pozoruhodnou osobnost, která objevuje nové vnitřní rozměry, říká se dimenze..

Život dospělých a starých lidí může být obohacován, ale i zploštěn, člověk ustrne na starých vzpomínkách a bolestných zkušenostech a nepokračuje dopředu. Mladý i dospělý

Dokončení na str. 4

AKTUALITA

Třetí restituční alternativa

Zdalo se, že restituce církevního majetku projdou Parlamentem při stávajícím politickém rozložení sil bez problému. Nestalo se tak. Ačkoli bylo „dorešení vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi" součástí programového prohlášení vlády, přesto návrh zákona tři vládní poslanci nepodpořili. Vytýkají mu spolu s opozicí neprůhlednost, nestandardnost a vzhledem ke katolickým řádům i tiché prolomení restituční hranice před 25. únorem 1948. Když návrh Poslaneckou sněmo-

vnou neprošel, nebolelo mne to. Nejen z těch právě uvedených důvodů. Vadí mi, že církve sdružené v Ekumenické radě církví, opojené vidinou peněz, na které by bez podpory nároků římskokatolické církve nedosáhly, jednájí v rozporu se svými historickými postoji. Výhrůžné prohlášení ze 13. 6., jímž Biskupská konference a Ekumenická rada církví zareagovaly na ustavení poslanecké komise, která má posoudit vládní návrh, je duchu evangelia na hony vzdáleno.

Dokončení na str. 2

SVETOVÁ RADA CÍRKVÍ OSLÁVILA SVOJE 60. NARODENINY
Ženeva – ENI/WCC. 23. augusta v roku 1948 počas Prvého valného zhromaždenia v Amsterdame v Holandsku bola založená najväčšia svetová ekumenická organizácia Svetová rada cirkví. „Prehlásením, že hľadaním Krista našli jedni druhých sa 147 cirkví, ktoré sa pred 60 rokmi zišli v Amsterdame, nanovo odovzdalo Kristu a zaviazalo jedni druhým," povedal pri príležitosti osláv 60. výročia súčasný generálny tajomník Rady reverend Samuel Kobia. „Je významné, že keď sa na tomto istom mieste zhromažďujeme o 60 rokov neskôr, môžeme povedať, že cirkvi boli verné svojmu záväzku. Nielen že zostali spolu, ale prehĺbili a rozšírili svoje bratstvo." Svetovú radu cirkví dnes tvorí 349 členských cirkví z viac ako 110 krajín sveta. Reprezentuje tak okolo 560 miliónov kresťanov. „Dnes sa výzvy pri hľadaní viditeľnej jednoty zdajú byť ešte ťažšie, ale my napriek tomu hľadáme do budúcich 60 rokov s nádejou a dôverou," dodal reverend Kobia.

DELEGÁCIA SVETOVEJ RADY CÍRKVÍ NAVŠTÍVILA GRUZÍNSKO A RUSKO
Ženeva – ENI/WCC/CEC. „Sme tu, aby sme vám vyjadrili solidaritu svetovej cirkvi a informovali naše cirkvi o tunajšej situácii," povedal reverend Jean-Arnold de Clermont z Francúzskej protestantskej cirkvi, prezident Konferencie európskych cirkví, miestnym predstaviteľom počas návštevy delegácie Svetovej rady cirkví v Rusku a Gruzínsku, vrátane vojnou zničených oblastí na území Južného Osetska. Návšteva, ktorá sa uskutočnila 3. – 7. septembra, mala za cieľ „povzbudiť kresťanov v oboch krajinách, aby pokračovali vo vzájomnej komunikácii a modlitbách jedných za druhých". „Ak kresťania v Gruzínsku a v Rusku dokážu, aby ich rozkol medzi ich krajinami nerozdelil, budú môcť pomôcť svojim vládam pohnúť sa smerom k pokojnému vyriešeniu konfliktu," povedala Eleonora Giddings Ivory, vedúca programu verejného svedectva a svetovej obhajoby Svetovej rady cirkví.

Delegácia sa počas návštevy stretla s vysokými predstaviteľmi Ruskej pravoslávnej cirkvi, Gruzínskej pravoslávnej cirkvi i ďalších miestnych cirkví, takisto s miestnymi politickými autoritami a s ľuďmi, ktorí sa stali obeťou vojnového násilia, ako tiež s poskytovateľmi humanitárnej pomoci. Členovia delegácie SRC po návrate z návštevy Ruska a Gruzínska hovorili o hrozných obrazoch dom po dome zničených vyhladených dedín - zdemolovaných a vypálených, o situácii nezákonnosti na území Južného Osetska, ako tiež o veľkých problémoch humanitárnej pomoci dostať sa k ľuďom zasiahnutým konfliktom. Hovorili však takisto o spolupráci pravoslávnych cirkví Ruska a Gruzínska pri pomoci obetiam násilia. Návšteva SRC nadväzovala na krátku návštevu predstaviteľov Konferencie európskych cirkví v Gruzínsku koncom augusta. Obe ekumenické organizácie v spoločnom liste z 12. augusta, len 5 dní po vypuknutí konfliktu, vyzvali k modlitbám a pomoci ľuďom zasiahnutým konfliktom na Kaukaze. Ekumenické organizácie potvrdili apely Ruskej i Gruzínskej pravoslávnej cirkvi a Evanjelickej baptistickej cirkvi v Gruzínsku, ktoré jednohlasne vyzývali k zastaveniu konfliktu, vyjednávaniu mierového riešenia a naliehavej pomoci postihnutým.

SPOJENÉ STÁTY SI PRÍPOMNĚLY TRAGICKÉ UDÁLOSTI 11. ZÁŘÍ
New York – ENI. 11. září, den výročí teroristických útoků v Spojených státech amerických v roce 2001, se v zemi stal neoficiálním dnem smutku, kdy si národ připomíná téměř 3000 obětí útoků. „Uvědomujeme si, že tento den se týká rodin," řekl pro agenturu ENI Peter Drakoulías, člen rady Chrámu svatého Mikuláše, patřícího řecké pravoslavné církve, který byl zničen, když se dvojčata Světového obchodního centra v New Yorku zřítíla. „Na konci dne si vždy uvědomíme, že náš kostel byl jen cihly a malta." Na rozdíl od něho, „lidský život je lidským životem, a to je něco zcela jiného" - dodal Drakoulías.

GENERÁLNÍ TAJEMNÍK AFRICKÉ EKUMENICKÉ RADY VEŘEJNĚ PODSTOUPIL HIV TEST
Nairobi – ENI. Generální tajemník Celoafriické konference cirkví – ekvivalentu Konference evropských cirkví na africkém kontinentu – reverend Mvume Dandala šel příkladem a dal se otestovat na HIV, aby povzbudil dobrovolné masové testování na přítomnost viru v těle. Ke stejnému kroku vyzval i další náboženské představitele. „Myslím, že víc pastorů by mělo přijít na test a neskrývat to," řekl Dandala, když 5. září vystoupil z malého bílého stanu, který slouží jako dobrovolné poradenské a testovací centrum v táboře pro vyhnance ve slumech Mathare v Nairobi.

Ekuména vo svete 58/2008

Třetí restituční alternativa

Dokončení ze str. 1
Může-li návrh restitučního zákona uplatňovat jinou metodiku vůči katolickým řádům (kterým fyzicky vrací veškerý majetek) a ostatním církevním subjektům (které odškodňuje finančně), mohl by snad nabídnout i třetí restituční alternativu: Stát by nadále vyplácel duchovní ze svého rozpočtu, částka by se ovšem na rozdíl od současné praxe odvozovala a průběžně aktualizovala od počtu členů příslušné církve. Případné další pracovníky by si každá církev platila ze svého.

Pro zemi, která v ústavě deklaruje, že chce střežit a rozvíjet zděděné duchovní bohatství, by měla být taková podoba restituce politicky průchozí. Ostatně i z čistě ekonomického hlediska by šlo o dobře investované peníze. Jejich užití by bylo průhledné a určitě by vedle „nápravy některých křivd" pomohly vychovat pár slušných lidí. Církve, které by tento model přijaly, by se nemusely rozptylovat starostmi o své milióny a mohly by se cele věnovat svému poslání.

Emanuel Vejnar

Stejným bídám poddání

(Z německého evangelického měsíčníku Chrismon 7, 8 a 9/2008)

Nahotinka v evangelickém časopise! A pod ní frivolní anekdota! „...tělesná, sexuální láska je jen do času ..." (Josef Veselý: Naše výbava, ET-KJ 26/2008). Co jiného by konec konců, řekli bychom, mělo či smělo na dané téma v evangelickém médiu zazníť? A přece na s. 48 letošního devátého čísla německého evangelického měsíčníku Chrismon dochází, řečeno výrazivem dob minulých, k „ideologické diverzi"! Čtenář je přejnou redakční recenzí informován o tom, že Evangelická filmová porota vyhlásila filmem měsíce září nový německý film Wolke 9 (odtud fotečka i anekdota). O čempak oceněný film pojednává? O tom, jak si téměř sedmdesátiletá Inge „nabrnkne" šestasedmdesátiletého Karla a jak to celé následně zatřepe s jejím třicetiletým manželstvím s Wernerem. V zevrubnější recenzi na stránkách Chrismonu www.chrismon.de chválí navíc Volker Hummel (pod fotečkou neméně choulostivou) režísera výslovně za to, že ztvárněním sexuality a cizoložství u seniorů (dříve narozených) odvážně prolo-

mil dosavadní tabu. Hummelovo nadšení je dle mého názoru třeba poněkud přtlumit. Téma totiž ve světové filmové branži (zejména v anglosaské oblasti) až tak nové není. Film Wolke 9 si rozhodně nechám ujít, neboť na rozparádnou Inge opravdu nejsem zvědavý. (Pokud už by to opravdu muselo být, pak bych prosil spíše Jitku Čvančarovou.) Jinak proti gus-tu Evangelické filmové poroty žád-ný dišputát. K celkovému trendu „ideologické diverze", který se projevuje i v jiných člancích čísel 7 (nejvýrazněji zřejmě v článku s názvem Vrahovo mlčení, kde je čtenářům přiblíženo přemítání dvojnásobného vraha), 8 (třeba v článku s názvem Do starobince nikdy, jehož vyznění je přesně opačné) a 9 Chrismonu, lze nicméně v zásadě přitakat. Autoři i publikum evangelických médií jsou, budiž řečeno bez obalu, „stejným bídám poddání" (Sk 14,15) jako autoři a publikum médií jiných. Rozpoznávacím znakem evangelického média nemusí tedy nutně být předem

striktně vymezený výběr témat, zaručeně stoprocentní ideologická kovanost jednoho každého z autorů a neochvějný „Kanzelton" (kazatel-nicový tón, styl a přístup) za všech okolností.

V každém z posledních tří čísel Chrismonu stojí dále určitě za pozornost rozhovor v pravidelné rubrice Setkání. Upozorněme alespoň na rozhovor v čísle 8, kde se neurochirurg Volker Sturm poctivě, v potu tváře a pod tlakem skeptických poznámek paleontologa Volkera Mosbruggera vyrovnává s otázkou, zda zaváděním mozkového stimulatoru (zdůrazněme, že pouze u velmi těžkých pacientů – např. s Parkinsonovou chorobou apod.) si náhodou nehraje na Boha. Vychází přitom z toho, že jako lékař má povinnost poskytnout pomoc. Velmi skepticky se naopak staví k otázce operativního ovlivnění sexuálního chování u delikventů, neboť ti za daných okolností (tj. ponejvíce ve výkonu trestu) dle jeho názoru sotva mohou se zákrokem souhlasit zcela svobodně.

František Schilla

Barack Hussain Obama: Nástupcem M. L. Kinga, či prezidentem? (I)

Dokončení ze str. 1

Plným jménem Barack Hussain Obama (nar. 4. 8. 1961; druhé jméno je po otci Baracku Hus-sainovi Obamovi seniorovi, který zemřel r. 1982. Pocházel z Keni, syna měl ze svého druhého manželství s Američankou Stanley Ann Dunham na Havaji. Barack sen. měl šest dalších dětí, o nichž není mnoho známo). Jako dítě žil Barack jr. na Havaji. Po rozvodu rodičů (1963) žil se svou matkou a od roku 1967 s ní a nevlastním otcem v Jakartě. Barack navštěvoval místní školy, v letech 1967-1970 římskokatolickou, poté rok školu státní, s muslimským základem. Po návratu do USA studoval nejprve na Columbijské University. Idealistický mladý muž Barack Obama se roku 1985 pustil do tvrdé práce na okraji společnosti a obdivuhodně uspěl. Byl zdatným aktivistou, který dokázal příslušné úřady naklonit k podpoře užitečných programů pro lidi na dně společnosti, ale také je dotáhnout do konce. Pozoruhodnou postavou, která hned zkraje výrazně ovlivnila Obamův život, byl jeho „otcovský" přítel Jerry Kellman, římský katolík (!), hluboce věřící člověk. Připravil pro něj 7 zásad: „1. Naslouchej lidem ve své čtvrti; 2. Postřehni, co lidmi hýbe, co z jejich osobních zájmů je veřejnou záležitostí; 3. Přiveď lidi, kteří mají velké problémy, s těmi, kteří mají vliv, k jednomu stolu; 4. Pomoz jim najít sebedůvěru a společnou řeč; 5. V případě nutnosti organizuj protest; 6. V konfliktní situaci pomoz nalézt kompromis; 7. Jako organizátor komunity vedeš druhé ke svépomoci. Inspiruješ, potřebuješ spolupracovníky a prostředníky." A jeho žák se již ve svém mládí uvedenými zásadami řídil. Třidvacetiletý Obama s církev-

ní podporou založil v Chicagu poradní centrum. Pomáhá v něm deklasovaným dělníkům a lidem na okraji společnosti. Pohybuje se v polorozpadlém ghettu, jehož většina obyvatel nemá nemocenské pojištění. Pouští se do podpory jejich potřeb, vede řadu protestních akcí včetně úspěšných demonstrací. Prostředkuje však především setkání odpovědných činitelů s těmi, o jejichž práva se bere. Vyhledává a sezve k jednáním zástupce podnikatelů, policie a představitele města. Radnice nakonec vyčlenila dva miliony dolarů na sanování nevyhovujících bytů. Zažil ovšem i několik neúspěchů a potýkal se s neporozuměním místních činitelů, kteří však postupem času uznali užitečnost jeho práce. Ta po jeho odchodu žel zpusťla, když se jí neujal žádný následovník. O Obamovi doslova platí, že z drsného dna se odrazil strmě vzhůru. Zprvu z „černého ghetta" na Harvard (1988-1990), kde si doplnil právnické vzdělání, aby dále mohl pomýšlet na výraznější kariéru právníka či politika po absolutoriu. Během studií jej zaujal Saul David Alinsky, pokládaný za kontroverzního autora. Je hodnocen jako organizátor občanské společnosti a teoretik aktivismu. Studovala jej se zájmem i Hillary Clintonová, údajně se však jej varovala ve svých pracích být jen citovat, kdežto Obama ano. Připomíná se Alinského sarkastický výrok „konzumuji, tedy jsem" i jeho obava z úskalí demokracie v rozvinutém kapitalistickém systému. Pozoruhodné je však i Alinského náboženské pozadí. Vyrůstal v židovském, chicagském ghettu (označovaném i za slum), v přísně vedené, ortodoxní rodině, již se posléze vymkl a vystudoval

archeologii, kriminologii a sociologii. Jeho celoživotní snahou bylo sociologické studie uplatnit v praxi, přičemž vycházel z římskokatolické(!) sociální nauky. Byl to princip subsidiarity, podle něhož rozhodnutí a zodpovědnost musí aktivně jednat na tom stupni politického systému, který je nejbliže občanům. Stal se nejen teoretikem aktivismu, nýbrž i praktikem řady programů, hnutí a akcí. Mezi osobnostmi, které prospěly jeho práci, byl i chicagský, římskokatolický biskup. Alinsky měl být i vězněn. Velkých úspěchů dosáhl již ve 40. letech, k největším však patřil zápas za zlepšení životních podmínek v chicagském černošském ghettu (1958) a dále prosazení rasové rovnosti pracujících ve firmě Kodak v Rochestru (1964). Tím stál plně na straně Martina Luthera Kinga a jeho odkaz Obamovi je zřejmý. Naplnil jej i v tom, že se stává vždy prostředníkem smíření, pokud jen trochu lze. Nadmíru vyhraněný, až ostrý černošský politik by nebyl pro bělochy přijatelný, ani volitelný. Obamova rozhodnost a zároveň vstřícnost okořeněná humorem mu vždy otevíraly cestu k lidem.

Během studií publikuje v odborném časopise a pracuje posléze ve vedení redakce, po absolutoriu se vrací do Chicaga a věnuje se advokátní praxi, specializuje se na problematiku lidských práv. Učí také na chicagské právnické fakultě. Posléze se stává (2004) senátorem za stát Illinois. Tím nakročil k dalšímu postupu ve své politické kariéře. V roce 2007 vstoupil do boje o prezidentskou kandidaturu v Demokratické straně. Proti Hillary Clintonové uspěl.

Jan Kašper

Nezabiješ!

Film Funny Games USA: od popkornů ke Kornovi

Proti konzumní podívané na vraždění zaměřil a radikálně zaostřil svou tvorbu rakouský režisér Michael Haneke. Syn protestantského otce a katolické matky tak ve filmařské branži nekonformním, ano protestním způsobem aktualizuje příkázání „Nezabiješ“.

V Hanekeho filmu Funny Games USA, který koncem srpna vstoupil do českých kin, dvojice mladých sadistů v bílých rukavičkách rozverně, rafinovaně, stupňovaně mučí a postupně sprovodí ze světa tříčlennou rodinu, na jejíž víkendovou usedlost se vloudila. (Po vyvraždění osazenstva chaty – jak se ukáže, již druhé v dané lokalitě – se mladíci odeberou zopakovat své kousky na nemovitost vedlejší, tedy třetí v pořadí. A začínají opět prosbou o laskavé zapůjčení několika vajec…)

Běží, upozorněme předem, o film velice nepěkný. A tak to také, dodejme vzápětí, má být. Při pohledu na vraždu musí přece normálnímu člověku přinejmenším zaskočit popkorn v hrdle! Funny Games USA je remakem (předelávkou) staršího díla téhož filmaře. Dovětek „USA“ v názvu naznačuje, že tvůrce tentokrát neo- hroženě vytáhl do boje, aby se utkal s hollywoodskými schématy

přímo v jejich hlavním odbytišti. Zmiňme v této souvislosti postup, který Haneke použil i v jiných filmech: Když se terorizované ženě podaří zmocnit se pušky a jednoho z agresorů zastřelit, druhý z mladíků najde ovládač, celý děj vrátí zpátky (přetočí), načež zastřelení „kolegy“ včas zamezí. Jak se režisér sám vyjádřil, i zastřelení agresora totiž zůstává vraždou! Tím, že děj vrátil a opravil, hleděl zaskočit (a pokud možno „probrat“) řadového „popkorna“ (diváka ztumpachovělého běžnými, leč rouhavými schématy filmařů), neboť „popkorn“ mezitím jistě už stačil danou vraždu kvitovat potleskem…

Nemohu se ubránit neodbytnému pocitu, že stejně dobře jako zkratka „USA“ (v originálu: „U.S.“) by se v názvu filmu vyjímalala zkratka „CZ“ (popř. „ČR“). Také vás pokaždé, když se vracíte od jihu z dovolené, udeří hned za hranicemi do očí i do mysli řvavé reklamní tabule podél českých dálnic (jež např. v Německu zcela chybí)? Také vám na údajném českém „filmu roku 2007“ vadilo, že hned zkraje se v něm dvakrát po sobě opakuje tentýž detailní záběr kamery na mobilní telefon, kde nejprve plasticky a až jaksi trojrozměrně vystoupí z pozadí název

výrobce a poté se neméně křiklavě objeví název mobilního operátora (v evropských státech, kde je tzv. umístění produktu upraveno zákonem, bývá právě opakování takových záběrů jedním z kritérií k rozpoznání a postihu skryté reklamy)? Pak vás určitě, na rozdíl od „popkornů“, osloví klíčová epizoda z Hanekeho předelávky, jež v původním filmu (natočeném ještě v době „předmobilní“) chyběla:

Týrané dvojici rodičů (již bez odpraveného dítěte) dopřejí pojednou trapiči chvilku oddechu, usebrání, samoty. Honem přivolat policii! Avšak co to – mobilní telefon nasáklý vodou nefunguje! Nefunguje ani tehdy, když se pomocí dalšího (v reklamách rovněž oblíbeného) produktu vysuší! V jeden okamžik se užuž zdá, že by se telefonický kontakt s policií mohl zdařit. Ale hned vzápětí jako by Haneke potměšile aktualizoval slova dávné písně Jiřího Korna: telefóóón elegantně zradil! Pí pí, popkorne, pí pí (čti: product placement)! A vysmátí tyrani se vracejí na scénu dovršit dílo zkázy…

Otfresné, brutálně pravdivé dílo! Dílo zvěštující navzdory všem filmařským schématům a žvástům biblické příkázání: „Nezabiješ“

František Schilla

lidi, jejichž víra je trochu jiná než naše. Kdo z nás má patent na pravověrnost? Mám v dobré paměti, jak před několika desítkami let jednali se mnou někteří lidé ze sboru, když jsem je také přišel navštívit („pastorovat“). Jejich chování na mne občas působilo jako ledová sprcha. A to byli „naši“ lidé! Ani dnes, když v rámci sborové křesťanské služby navštěvujeme při různých příležitostech příslušníky sboru, nebýváme vždy přijímáni zvlášť vřele. Hlavně však, abychom my sami zbytečně neponižovali ty, kdo nechodí pouze tam, kde mají pro ně přichystánu kávu se zákusky.

D. H.

Názory čtenářů

K reakci br. E. Vejnara (ET–KJ 25/2008)

S překvapením jsem četl reakci br. Emanuela Vejnara k situaci v Gruzii, ET-KJ 25/08. Dozvěděl jsem se, že nevidí ruský imperiální zájem, nýbrž imperiální zájem USA, podporovaný některými státy EU (dodávám, možná právě i České republiky) a přečetl si i jeho výzvu, abychom prosili Pána Boha, abychom se nedali obalamutit jejich sofistikovanějšími metodami. Br. Vejnar však sám, zřejmě, se nechal obalamutit méně sofistikovanou ruskou propagandou a to je mi upřímně líto.

Jan Trnka, Praha

* * *

21. srpna 2008 jsem se zúčastnil před ruským velvyslanectvím demonstrace, která si chtěla při-

Recenze

Jiří J. Otter:

Jen jedenkrát v Bibli Kalich

O letních prázdninách jsem se znovu začel do knížky biblických studií Jiřího J. Ottera, kterou vydalo nakladatelství Kalich pro Centrum biblických studií pod názvem Jen jedenkrát v Bibli. A tak chci na toto nevelké, a přece pozoruhodné dílko upozornit naši evangelickou veřejnost, zvláště pak čtenáře, kteří mají zájem o hlubší pronikání do biblického poselství.

Musím zdůraznit, že i jeho základní část, tzv. hapaxlegomena, odborný výklad řeckých slov, která se vyskytují jen jednou v NZ, není určena jen pro odborníky, studenty bohosloví a faráře, ale i pro ty čtenáře, kteří hledají v Písmu ukazatele pro životní směřování.

Autor knihy je v předmluvě profesorů fakulty představen jako „jeden z mimořádně svěžích starých mužů, který nezahálí ani ve vysokém věku, kdy už se nezadržitelně blíží k devadesátce“. Není jen překladatel, filolog, pečlivý exeget, průzkumník a kopáč (Ez 8,8), ale až i jako pilný detektiv, který má ovšem ku pomoci především biblické slovníky (Kittel, Bauer, Souček) a konkordanci.

Na čtenáře čekají zajímavé výklady o „Kramaření Božím slovem, o „Pobožnosti, která je velkým ziskem“, o „Apoštolském varování pod cizím jhem“, o „Případu hluboce vytlačené stopy“ (to v první části knížky,), ale v další části i výběr krátkých sond do 2.Listu Korintským a výklad různých nesnadných novozákonních textů, jako „Sůl země“, „Rozkošné jho“. „Zapřít sám sebe“, „Duch Páně jako advokát“, „Střízlivost v modlitbách“ atd.

Na závěr mohu jen spolu s profesorem Petrem Pokorným opakovat: doporučuji tyto studie všem, kteří mají rádi Bibli.

ZŠ

Kniha je ještě k dostání v Kalichu, Praha 1, Jungmannova 9

Výzva církvím?

Výborný katolický časopis Getsemany přinesl ve svém letošním jarním 194. čísle podnětnou studii Jorise Vercammena (1952), arcibiskupa starokatolické církve z Utrechtu, o výstavbě „nové katolicity“. Autor se přimlouvá za ekumenickou pluralitu jedné (sjednocené ?) katolické církve, jejíž jednotlivé části by se neposuzovaly podle společné formulace víry, ale podle společného postoje ke kulturním a společenským výzvám. V jeho světle by chtěly reflektovat Písmo svaté i staré společné tradice a realizovat své poslání jako Boží lid. S nadějí, že jednota mezi křesťany posune dopředu jednotu mezi lidmi a uvnitř celého světa, v němž křesťané budou podávat svědectví své naděje. Studie klade nám „nekatolíkům“ otázku, zda se my naopak až příliš často nesjednocujeme především svými postoji ke kulturním a společenským výzvám, a formulace víry přecházíme nebo si je přizpůsobujeme svým postojům. A přece evangelium má svůj daný konkrétní obsah, i když nemusí být vždy ani jednotný, ani universální. A kulturní a společenské výzvy jsou pak významným polem, na kterém jsme každý osobně povinen se rozhodovat… zaujímat stanovisko… a „realizovat své poslání jako částeečka Božího (snad) lidu“… podle své víry. Až příliš často mám však dojem (a to ledaskdy i při čtení Evangelického týdeníku), že toto rozhodování za nás již rády a jakoby definitivně provedly církevní instituce a jejich představitelé. A zatímco formulace víry ztrácejí v životě církví i jednotlivců svůj živý, reálný, biblicky věrný a lidsky věrohodný obsah, jednotné univerzální postoje ke kulturním a společenským (to je politickým, ekonomickým, vojenským a humanitním) výzvám se bezbrannému čtenářstvu a posluchačstvu vnucují, předkládají i podkládají jakoby samozřejmé, nesporné a neodvolatelné. Církevní a náboženské časopisy mají zde ideální možnost: Pomáhat hledat kristovsky věrné a lidsky věrohodné odpovědi na kulturní a společenské výzvy tam, kde je jiní již jakoby hotové (a to ne vždy nezištně) svým čtenářům podkládají a sugerují.

Ilja Herold

Radost, hrdost a pýchu vystřídal vzápětí smutek. Nechci hovořit o zděšení. To když jsem si přečetl v ET-KJ č. 25/2008 rubriku „názory čtenářů“. Emanuel Vejnar má jistě plné právo prezentovat svůj názor a pohled, který, když to nazvu střídmě, je stejně tak „zaujatý“ jako pohled těch, kteří „Gruzii fandí“. Koneckonců, vždyť takto to vidí i hlava našeho státu. Chci-li ovšem hovořit o „imperálním zájmu Spojených států amerických podporovaných ně-

kterými státy Evropské unie“, měl bych umět pojmenovat a vidět i imperiální zájmy Ruska. Pošlapávání mezinárodního práva je vždy věc přinejmenším neslušná! Končím slovem, které použil sám autor. Prosím Pána Boha, abychom se nedali Emanuelovým slovem obalamutit.

Petr Brodský
celocírkevní kazatel pro české sbory ve východní Evropě

Spiritualita člověka a dílo Ducha svatého

Dokončení ze str. 1

člověk dovede zplanět a zpovrchnět, pokazit se, dostat se do závislostí, ze kterých se nedovede vymanit a vyhledá posléze odborníky, kteří by mu měli pomoci. Ale dospělý a starý člověk může naopak dále tvořit, pracovat, duchovně růst.

Člověk má svou spiritualitu. Nechce být pouze konzumentem, spotřebitelem, má své touhy, předsevzetí, plány a sny, ale také zklamání a nenaplněná očekávání. Nesoulad, nepochopení, odcizení člověka zasahuje. Rozvod manželství vnitřně člověka poznamenává.

Dokonce politika je duchovní a současně mravní záležitost, jde v ní o rozhodování o lidech, o hlasování při tvorbě zákonů, o veřejné události a stanoviska k nim, o tvorbu společnosti a o její výhledy a budoucnost.

Spiritualita souvisí s mravním rozhodováním: zda zalhat anebo říci pravdu je mravní rozhodnutí a současně duchovní. Být spravedlivý k různým lidem je duchovní úkol, stejně tak pokusy být dobrý uprostřed různých skupin.

Spiritualita člověka reaguje na proměny doby. Druhá světová válka znamenala obrovský zásah do života milionů lidí. V komunismu člověk narážel na dozor shora, na dirigování svrchu a trápil se, zda se má podrobit či vzdorovat; v dnešní svobodné či liberální společnosti se člověk rozmáchne třeba do prázdna a se svobodou si neví rady, anebo ji zneužije. Otázka peněz je také duchovní věc. Jak spravedlivě rozdělit peníze v rodině a na co je dát a jak se vypořádat s dědictvím po rodičích anebo komu dát dědictví po sobě.

Spiritualita člověka existuje. Co s ní člověk dělá? Stačí mu, že je tak zvaně v pohodě? Ta znamená spokojenost, ale je spokojenost posledním cílem našeho života? Nezůstali jsme dlužni druhým lidem něco jiného než svou spokojenost? A co když je člověk bez zájmu o druhého, když je k němu netečný a nemá tušení, co to je soucit a solidarita.

Člověk má svou duchovní stránku a ta může být v souladu s jeho tělesným stavem, s duševními zkušenostmi, s nervovým napětím či klidem, s jeho erotickou výbavou, s jeho sexuálníím životem. Protože i dobrý anebo nešťastný sexuální život se zrcadlí v nervovém, duševním a duchovním rozpoložení člověka. Přitom duchovní stránka člověka neznamená sebepovyšování nebo samolibost, naopak skutečná duchovnost vede k pokoře a skromnosti.

Chceme však současně hovořit o díle Ducha svatého. To je jméno či titul z křesťanství, z Bible. Vyjadřuje vždy nové, svobodné Boží působení na člověka a má charakter obdarování, a to dnes a zítra. Duch svatý zahrnuje v sobě Boží obsahy, nekončně bohaté obsahy a jejich naplní je to, co v sobě nesl a tvořil, vykonal, co ve světě představil Ježíš Kristus. Podle Pavla Kristus učiněn jest nám od Boha moudrost, spravedlnost, posvěcení a vykoupení. To jsou ty obsahy, které Duch svatý zrovna tak nese v sobě. Sám je aktuálním Božím dějstvím pro člověka, ale má stále charakter daru. Je to Boží obdarování na cestě k člověku, není to náboženský automat, který spouští člověk, ani obřadní ceremonie, která by něco navozovala, ani řečnický výkon, který by samočinně něco zjed-

nal. Člověk může Ducha svatého pouze dosvědčovat, nikoli prostředkovat. Duch svatý sestupuje k člověku, pokud chce, a je to tiché a skryté dějství. Jeho cílem je navštívení člověka a také přebývání v člověku. Člověk jej vděčně přijímá, ale tento dar dovede také uhašovat, vyhánět, jeho přebývání ukončovat a Ducha svatého zarmucovat.

Vykročení člověka vstříc Duchu svatému je modlitba, která je plodem víry ve smyslu prosby. To je rovněž tiché a skryté dějství, o kterém nemusí nikdo vědět. Ježíš říká: Když by ses modlil, vejdi do pokojíka svého a zavři dveře a modli se k Otci svému. Jsou modlitební chvíle a modlitební shromáždění, to je také dobré, ale modlitba je velmi osobní věc mezi člověkem a Bohem. Po té prosbě člověk smí očekávat na ono obdarování, které je ovšem v pravomoci Boží. To očekávání či vyhlížení vystihuje Martin Luther německým slovem harren. Zase to není nic automatického. Jde však o Boží dar, nikoli sebevědomou manipulaci ze strany člověka. Člověk se tohoto daru nemůže zmocnit, nestává se majetkem člověka.

Apoštol Pavel ukazuje, že projevy Ducha svatého jsou prosté, konkrétní, zemité, civilní, všední, každodenní. Říká: Kde je ten Duch Páně, tu i svoboda. Křesťanství vlastně není náboženství, nýbrž svoboda z Ducha svatého. Pavel říká, že království Boží nejsou malicherné spory kolem zákonických předpisů, zda se může jíst maso nebo jen zelenina, ale spravedlnost, pokoj a radost v Duchu svatém. Právě v Duchu svatém se člověk může rozhodovat spravedlivě třeba v rodině, aby byl spravedlivý ke všem dětem a ke všem vnoučatům, může se rozhodovat pokojně třeba ve sboru a v církvi a radostně ve své duši. Jinde Pavel říká, že ovoce Ducha svatého je добрota, spravedlnost a pravda. Člověk smí být dobrý a přestane jemně či hrubě trápit druhého, zažene zlobu a nenávisť, smí být spravedlivý v soudních rozepřích a sporech a pravdivý tak, že nelže a neuchyluje se k polopravdám, a to i v politice, kde například odmítne korupci a úplatek. Jinde vyjmenovává Pavel ovoce Ducha svatého známými civilními slovy: láska, radost, pokoj, tichost, dobrotivost, добрota, věrnost, krotkost, středmost. Tak láska je právě dar pro druhého, nikoli požadavek, žádost či žádostivost. Věrnost je třeba věrnost manžela manželce a manželky manželovi. Krotkost a trpělivost se vyplatí každému řidiči auta. Křesťanství nejsou obřady, obrazy, sochy, oltáře, skvělá roucha, uctívání svatých, procesí, zákonické předpisy, dokonce ani kostely. Jsou to i pěkné věci na pohled, esteticky a architektonicky zajímavé, ale rozhodně druhotné. Křesťanství může být i bez všech těchto věcí. Apoštol Pavel z toho neměl nic. Tajní evangelíci v době protireformace měli tady pouze lesy a tuto Studánku Páně. Křesťanství je všední život prosvětlený úžasnými dary Ducha svatého, které mají samozřejmý, spontánní, mravní obsah. Zmíněné posvěcení může znamenat očistění člověka pro mravní jednání. Člověk je pak právě spontánní, otevřený, nikoli kožený, strnulý, komisní, úřednický, strojový, mechanický. Duch svatý svým účastenstvím vyučuje pokoře, takže není možná povýšenost a sudičství, kterou tak zřetelně dovedou proje-

vovat zbožní lidé jistí svým obrácením.

Toto všechno se setkává s tím, co jsme vyjádřili předtím. Duch svatý není přirozenou součástí našeho duchovního světa, naší spirituality, nýbrž setkává se s ní, naráží na ni. Nemůžeme Ducha svatého naroubovat na náš duchovní život, nýbrž přejeme si, aby Duch svatý náš duchovní život pozměnil, poučil nás i obohatil a i nadále nás vedl. Duch svatý vnáší do našeho duchovního, citového, volního, duševního, tělesného života novost. Právě křesťanství je novost a ne prodlužování starých návyků a stereotypních zvyklostí. Duch svatý je překvapením, tak jako je překvapením dar. Ale Duch svatý je neskonale víc, tak třeba umožňuje odpuštění mezi lidmi, dovede navodit smíření po nedorozumění a sváru. Podle Ježíše Duch svatý je Utěšitel, to znamená, že dovede být pramenem útěchy v bezvýchodných a konečných situacích, uprostřed neštěstí a tragédie, uprostřed zhoubné choroby, tváří v tvář smrti. Jeden žalm krásně říká: rozmnožíš důstojnost mou a zase utěšíš mne. Duch svatý dovede osvobodivě zasáhnout do bolestných bodů našeho života, do míst našich starostí, dovede najít staré rány, aby je zklidňoval a utišoval svou milostí a mocí. Zmíněné vykoupení je ujištěním, že se život nepropadne do nicoty, ale že člověk je vytržen ke spáse a k věčnému životu. Duch svatý také vnáší do myšlení člověka moudrost a prozíravost i předvídavost, aby člověk a zvláště politik nebyl naivní, hloupý, pošetilý. Moudrost je takové promyšlení situace a nadcházejících změn, že člověk, politik, povede druhé i sebe moudře a správně kupředu a nezavede společnost do slepé uličky, ztroskotání, prohry a potupy. Je možno zmiňovat další obdarování Ducha svatého; apoštol Pavel píše i o uzdravování, prorocství a řeči ve vytržení.

Svatodušní svátky nejsou méně významné než Vánoce a Velikonoce. Dílo Ducha svatého je přislíbeno všem lidem, národům a lidstvu. Církve mají jeho dílo dosvědčovat s velkou nadějí pro zítřek a křesťané mají pamatovat na přimluvné prosby o Ducha svatého pro jiné lidi, nevěřící, necírkevní, pro ty, kteří nejsou ve svých funkcích těžkou odpovědnost a pro ty, kteří trpí jakoukoli nouzí duše či těla. Spiritualita člověka a dílo Ducha svatého. Obě je v situaci setkání. Duch svatý není vázán na naši spiritualitu. Duch svatý není výronem a produktem našeho duchovního života. Duch svatý není přirozenou součástí naší spirituality. Duch svatý, chce-li, jde naší spiritualitě naproti, chce se s ní potkat, zjevuje se jí, je pro ni překvapením, nepatrným, malým anebo velkým. Duch svatý je něčím novým pro naši spiritualitu, obohacuje ji. Smíme se těšit, že se Duch svatý smiluje nad naším životem a jeho spiritualitou, vnese do ní své nové dary a obohatí ji ve smyslu svobody a pokoje. Přitom zůstaňme skomní. I poznání díla Ducha svatého je jen z částky, ale i tato částka poznání z Ducha svatého stačí k tomu, abychom se správně rozhodovali.

Jan Čapek

Přednáška na shromáždění v lese u Studánky Páně, sbor Horní Dubenky, v neděli 24. srpna 2008

Inzerce

KŘESŤANSKÉ DOMY "GRŮNE AU"
Samoobslužné domy - s apartmány, bungalov - zvou k rekreaci do nádherné alpské krajiny v St. Wolfgang. Slovo Boží, jehož je náš dům plný, i kouzlo krajiny působí, že tu i duše může dýchat. Východně od Salzburgu přes Linz z Prahy asi 4 hod. Asi 45 míst, pro skupiny i jednotlivce, křesťanská obecenství i sportovce. Atraktivní výlety do okolí, zubačka na Schafberg 1783 m, cykloturistika, v zimě sníl až do Velikonoc, pestrý venkovský podzim - zážitek nezapomenutelný! Horské túry začínají přímo u domovních dveří.
Cena: Od 15,50 do 18,50 euro/den; mimo hl. sezonu sleva, rovněž i děti sleva.
www.christliches-freizeitheim-gruene-au.de, Jiří Potoček, tel/fax 49 553 9393.

Č. 23

NABÍDKA PRÁCE
Vyhlašuji výběrové řízení na obsazení místa vedoucího ekonomického a provozního úseku Vyšší odborné školy Jabok.

Požadovaná kvalifikace: vysokoškolské vzdělání, zkušenosti v samostatném řízení ekonomické a provozní agendy, manažerské dovednosti, znalost problematiky informačních technologií, respektování křesťanského zaměření školy.
Předpokládaný nástup: 1.12.2008.
Přihlášky spolu se strukturovaným životopisem a s doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání zasílejte do 24.10.2008 na adresu VOŠ Jabok, Salmovská 8, 120 00 Praha 2, nebo na e-mail: martinek@jabok.cz.
Mgr. Michael Martínek, Th.D., ředitel VOŠ Jabok

Č. 29

Oznámení

V zármutku oznamujeme, že 18. září 2008 zemřel ve věku 90 let českobratrský evangelický farář Josef Kovář, který působil ve sborech v Praze na Vinohradech, ve Zruči nad Sázavou a ve Vrchlabí. Bohoslužebné rozloučení se konalo 27. září ve sboru J. A. Komenského ve Vrchlabí.

Pozvánky

EKOLOGICKÁ SEKCE ČESKÉ KŘESŤANSKÉ AKADEMIE zve k účasti na ekumenické bohoslužbě vděčnosti za stvoření v úterý 14. října 2008 v 18.30 h ve Velké posluchárně Evangelické teologické fakulty v Praze 1, Černá 9. Kázáním poslouží Mgr. Milan Horák. Po bohoslužbě cca od 19.30 h následuje beseda o rozmanitosti našich cest k Bohu s doc. dr. Pavlem Hoškem z katedry religionistiky z ETF UK. Současně bude možno zhlédnout výstavku dětských kreseb "Pestrobarevný svět", otevřenou od 17 h. **(jne)**

EVANGELICKÝ TÝDENÍK - KOSTNICKÉ JISKRY
Vydává Kostnická jednota
Redakce a administrace v Praze 2, Ječná 19, PSČ 120 00, tel.: 224 919 607, e-mail: ET.KJ@worldonline.cz
www.evangelickytydenik.cz
Řídí redakční rada.
Redaktor: Ladislav Mečkovský
Uveřejněné příspěvky nemusí vždy vyjadřovat stanoviska vydavatelů.
Nevyžádané materiály redakce nevrací, ani neuschovává.
Celoroční předplatné 440 Kč, jednotlivé číslo 10 Kč. Č.ú.: 1932069379/0800
Tiskne Grafotechna
Distribuci provádí společnost
*Mediaservis s.r.o., Zákaznické centrum, Moravské nám. 12D, 659 51 Brno. Příjem objednávek tel.: 541 233 232, fax: 541 616 160, e-mail: zakaznickecentrum@mediaservis.cz, příjem reklamací: 800 800 890.
*A.L.L.Production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234092851
Registrační číslo MK ČR: E 365

Bohoslužby

BRNĚNSKÝ SENIORÁT

Českokbratrská církev evangelická BOSKOVICE, Ne 9.30
Hybešova 1446/9, f Marek Zikmund
BRNO –HUSOVICE, Ne 9.00
Netušilova 720/26, f Štěpán Hájek
BRNO – ŽIDENICE, Ne 9.00
Konečného 6/8, f Pavel Kašpar
BRNO I, Ne 8.30 a 10.00 (červenec-srpen 9.00)
Opletalova 600/6, f Jiří Gruber, f Olga Tydlitátová
BRNO II, Ne 9.00
Lidická 719/79, f Jaroslav Vítek , f Jiří Malý
BŘECLAV, Ne 10.00
U potoka 383/34, f Daniel Blažek
DAMBOŘICE, Ne 9.00
Dambořice 73, f Jana Gruberová
HERŠPICE, Ne 9.30
Heršpice č.117, f Jarmila Řezníčková
HŘABĚTICE, Ne a c 9.00
Šanovská 304, a Ondřej Titěra
HUSTOPEČE U BRNA, Ne 10.00
Masarykovo nám.390/4, a Marián Šusták
KLOBOUKY U BRNA, Ne 9.30
Brněnská 218/30, f Luděk Korpa
MIROSLAV, Ne 8.30, 19.00
Husova 44, f Ondřej Titěra
MORAVSKÁ TŘEBOVÁ, Ne 9.00 (c 13.30)
Svitavská 961/40, f Alois Němec
NIKOLČICE, Ne 8.15
Nikolčice č.70, a Marian Šusták
OLEŠNICE NA MORAVĚ, Ne 9.00
Rovečinská 131, f Olga Smrčková
PROSEŤÍN U BYSTRICE NAD PERNŠTEJNEM, Ne 9.30
Proseťín u Bystrice nad Pernštejnem č.44, f Jaroslav Coufal
ROVEČNÉ, Ne 9.30
Rovečné č.174, f Ondřej Ruml
SILÚVKY U BRNA, Ne 8.30
Kopaninky 184, f Martina Kadlecová
SVITAVY, Ne 9.30
Poličská 3, f Josef Valenta
VANOVICE, Ne 9.00
Vanovice č. 60, f Pavel Freitinger, f Lenka Freitingerová
VESELÍ, Ne 9.00
Veselí č.21, f Jan Keller
ZNOJMO, Ne 10.00
Rudoleckého 928/15, f Jana Špinarová

Církev bratrská BRNO-BETANIE, Ne 10.30
Ostrá 14, Pavel Lukáš
BRNO – KOUNICOVA, Ne 9.00
Kounicova 15, Jan Asszonyi
BRNO – KRÁLOVOPOLSKÁ, Ne 10.00
Královopolská 810/74, Jiří Lukl
KYJOV, Ne 9.30
Urbanova 716, Jan Asszonyi
LETOVICE, Ne 9.00
Okružní 13, Zbigniew Lipus
OLOMOUC, Ne 10.00
Mariánská 3, David Beňa
PROSTĚJOV, Ne 9.00
Šárka 10a, Ernest Welszar
TŘEBÍČ, Ne 9.30
Kpt. Jaroše 638/7, Roman Neumann

Evangelická církev metodistická BRNO – BYSTRC, Archa, Ne 9.00
Lýskova ul. , k Jana Křížová
BLANSKO, Ne 11.00
Masarykova 13, k Jana Křížová
MIKULOV, DDM, Ne 8.30
Vrchlického 11, f Michal Kostka
VALTICE, Ne 10.00
Příční 31, f Michal Kostka
NOVÝ PŘEROV, Ne 15.00 (střídavě s Drnholcem)
Nový Přerov 15, f Michal Kostka
DRNHOLEC, Ne 15.00 (střídavě s Novým Přerovem)
Tyršova 8, f Michal Kostka
ZNOJMO, Ne 9.30
Chelčického 2, k Miroslav Čížek

Bratrská jednota baptistů BRNO, Ne 9.00
Smetanova 20, k Pavel Coufal
BLANSKO, Ne 9.00
Svatopluka Čecha, k Michal Petratur
OLOMOUC, Ne 9.30
Klub Sidia, tř.Kosmonautů, k Petr Coufal